

ධර්ම දේශනාව සහ සාකච්ඡාව
20.06.21- ශ්‍රී ලංකාරාමය
නවසීලන්තය

හොඳයි, හැම දෙනාටම තෙරුවන් සරණයි!

අපි අද ධර්ම සාකච්ඡාව තුළින් මේ පින්වතුන්ට ඊයේ කියලා දීපු ධර්ම කරුණු ටිකේ එක්කාසුවක්, දිගුවක් කියලා දෙන්න බලාපොරොත්තු වෙනවා. අපි ඊයේ කථා කළා ආහාර පිළිබඳව. ආහාර ගැන කථා කරනකොට අපි සමාන්‍ය ලෝකයේ කථාකරන ආහාර විදිය නොවෙයි මේකේ තිබෙන්නේ. මේකේ තිබෙනවා අපේ ජීවිතියට බලපාන ආහාර වර්ග කීපයක්.

ආහාර කියන්නේ යමක් හට ගැනීමට සහ හට ගත්ත දෙයක පැවතීමටත් එය පරම්පරා වශයෙන් දිගින් දිගට පැවත්වීමට උපකාරවන්නා වූ ප්‍රත්‍යය ධර්මයක්, උපකාරක ධර්මයක්.

මේකේ පොඩ් වෙනසක් තිබෙනවා කියලත් අපි කිව්වා. ඒ තමයි, ආහාර වලට ප්‍රත්‍යය කියලා කියනවානම්, ආහාර කියන එක ප්‍රත්‍යය වෙනවා නම් ඇයි මේකට එක වචනයක් පාවිච්චි කරන්නේ නැතුව ආහාර සහ ප්‍රත්‍යය කියලා වචන දෙකක් පාවිච්චි කරන්නේ කියලා. ඒකට හේතුව ප්‍රත්‍යය කියලා කියන එකේ තේරුම 'උපකාර' වෙනවා කියන එකයි.

අපි අපේ ජීවිතයේදී ආහාර පාන ගැන කථා කරන්නේ ප්‍රත්‍යය කියන වචනය පාවිච්චි කරනවා. 'ප්‍රත්‍යය ආහාරපාන' කියලා කියන්නේ යම්කිසි ලෙඩක් සුව වීමට සුදුසු ආහාර කියන එකයි. මේකට ප්‍රත්‍යය වෙනවා කියලත් කියනවා, පත්තියත් වෙනවා කියලත් කියනවා.

නමුත් ආහාර කියන එකේ තේරුම මේ ජීවිතිය පවත්වාගෙන යන්න උපකාර වන්නා වූ දෙය කියන එකයි. අපි මේකට වචන දෙකක් භාවිතා කළා. ඩීති සහ අනුග්ගහ කියලා. ඩීති කියලා කියන්නේ ඒ ජීවිතියේ පිහිටන්න ඒවගේම පවත්වන්න, අනුග්ගහ කියලා කියන්නේ උදව්වෙනවා කියන එකයි.

ආහාරයේ තිබෙන්නා වූ උපකාරය තමයි ඉපදිලා ඉන්න සත්වයන්ට ඒ ජීවිතයේ පිහිට පිණිස ජීවිතය පවත්වාගෙන යෑම පිණිස සහ උපදින්න ඉන්න සත්වයන්ට අනුග්‍රහ පිණිස.

- 1) කබළිකාර ආහාර
- 2) එස්ස ආහාරය
- 3) මනෝසංවේතනා ආහාරය
- 4) විඤ්ඤාණ ආහාරය

කියලා අපි ඊයේ ආහාර වර්ග 4 ක් කථා කළා. අපේ ශරීරය පවත්වාගෙන යන්න කබළිකාර ආහාරය උපස්ථම්භනයක් උපකාරයක් ලබා දෙනවා. ඔය වාහන හදලා තිබෙන්නේ යකඩ වලින්. යකඩ වලින් වාහන හදුවට ඒ වාහනයට යන්න උපකාර වෙන්නේ යකඩ නොවෙයි පෙට්‍රල් ඩීසල් වැනි තෙල් වර්ගයි. අපේ මේ ශරීරය හදිලා තිබෙන්නේ එක්තරා විදියක රූප ධර්ම සමූහයකින්. ඒ රූප ධර්ම වලට කියනවා කර්මජ රූප කියලා. ඒ කර්මජ රූප හටගන්නා පළවෙනිම අවස්ථාව තමයි ප්‍රතිසන්ධිය හට ගන්න අවස්ථාව. එතැනදී කර්මජ රූප හදිලා ඒවා මවුකුස ඇතුලේ වර්ධනය වෙනවා. ඒ පොඩ් කලල රූපය කෑම කන්නේ නෑ, නමුත් කෑම නැත්තෙන් නෑ. කර්මජ රූප හදුනාහම ඒ කර්මජ රූප ටික වර්ධනය වෙන්න ඒවා දිගට පවතින්න මවු ගන්නා ආහාරයෙන් කොටසක් අනුග්‍රහ වශයෙන් ලැබෙනවා. එතැනදී භාවිතා වෙන වචනය තමයි අනුග්‍රහය කියන එක.

මාස කීපයක් ගියාට පස්සේ මවු කුසින් බිහි වෙනවා. මවු කුසෙන් බිහි උනහම දැන් මේ මවුකුසේ වැඩිවිට කර්මජ රූප ටික එළියේ තනි වෙනවා. එහෙම බිහි උනාට පස්සේ කර්මජ රූප වලට බාහිර වශයෙන් ආහාර අවශ්‍යයි. එතකොට කියනවා ඩීතියා කියලා. ඉස්සෙල්ලාම මව්කිරි දිලා පස්සේ පස්සේ සමාන්‍ය රළු ආහාර ලබා දෙනවා. මෙලෙසින් ලබා දෙන ආහාර ඒ දරුවාගේ කර්මජ රූප වර්ධනය කරන්න උදව් කරනවා. මේකට කියනවා පරම්පරා වශයෙන් පවත්වනවා කියලා. මේ තමයි කබළිකාර ආහාරයේ

තිබෙන උපකාරය. මේකට රූප ආහාරය කියලත් කියනවා. අනිත් ආහාර තුනට අරූප ආහාර නැත්නම් නාම ආහාර කියලා කියනවා.

රූප ආහාර = කබළිකාර ආහාර

නාම ආහාර = $\left\{ \begin{array}{l} \text{එස්සය} \\ \text{මනෝසංචේතනා} \\ \text{විඤ්ඤාණ} \end{array} \right.$

ස්පර්ශය ආහාර වෙන්තේ වේදනාවටයි. වේදනාවක් හටගන්නේ ස්පර්ශය කියන්නා වූ කෑම ටික කාලයි. ස්පර්ශයෙන් උපකාරය ලබාගෙන හටගන්නා වූ වර්ග තුනක වේදනාවන් තිබෙනවා. ඒ තමයි සෑප වේදනාව, දුක වේදනාව සහ උපේක්ඛා වේදනාව.

මනෝසංචේතනා ආහාරය හරිම භයානකයි. මේක චේතනාවට කියන නමක්. මේක තැවරිවිව තැන මොකක් හරි කර්මයක් හදනවා. ඒක තමයි මේකේ තිබෙන භයානකත්වය.

අභිධර්මයේ විස්තර කරන කරුණු 4 ක් තිබෙනවා. ඒ තමයි චිත්ත, චෛතසික, රූප, නිබ්බාන. එයින් පළවෙනි කාණ්ඩය සිත්. එහි එක්තරා ක්‍රමයකට සිත් තිබෙනවා 89. ඒ සිත් 89 හැම සිතකම කර්ම හැදෙන්නේ නෑ. මාර්ග සිත් සහ එල සිත් 8 ක් තිබෙනවා.

මනෝසංචේතනා ආහාර

$$\text{සිත් } 89 - \frac{8}{81}$$

ඊළඟට විපාක සිත් වල කර්ම හැදෙන්නේ නෑ. අපි අකුසල වශයෙන් හෝ කුසල වශයෙන් මොකක් හෝ දෙයක් කරන කොට කර්ම හැදෙන සිත් ටිකක් තිබෙනවා. අකුසල කරන්න සිත් 12 ක් තිබෙනවා. දානමාන ආදී කුසල් කරන්න සිත් 8 ක් තිබෙනවා. ඒ වගේම රූපාවචර ධ්‍යාන සිත් 5ක් තිබෙනවා. අරූපාවචර ධ්‍යාන සිත් 4 ක් තිබෙනවා.

අකුසල් සිත් = 12 } මේ සිත් 20 න් කාමභව සකස් වෙනවා = (දිව්‍ය - මනුස්ස
කුසල් සිත් = 08 } නරක - තිරිසන් - ප්‍රේත - අසුර)

රූපාවචර ධ්‍යාන සිත් = 05 } රූප භවය

අරූපාවචර ධ්‍යාන සිත් = $\frac{04}{29}$ } අරූප භවය

මේ සිත් 29 ට කියනවා කර්ම සිත් කියලා. මේ සිත් තුල තිබෙන මනෝසංචේතනාව කර්ම සකස්කරනවා. ලයිට් එකක් දාපු ගමන්ම බිලට නොමීබරයක් එකතු වෙනවා වගේ අකුසල සිත් වලින් සහ කුසල් සිත් වලින් රැස් කරන කර්ම වලින් කාම භව සකස් වෙනවා. කාම ලෝකයේම කොහේ හෝ කරකැවෙනවා.

මේ අකුසල් සිත් 12 න් කරපු පාප වැඩකින් කාම භවයේ උපදිනවා. කරපු අකුසලයක් නිසා එයා ගිහිල්ලා බල්ලෙක් වෙලා උපදිනවා කියලා හිතමු. නමුත් කරපු කුසලයක් නිසා ඒ බල්ලාට බත් ටිකකුත් හම්බ වෙනවා. එහෙමයි ඒක වෙන්තේ.

බොහෝම ඉස්සර ස්වාමියෙක් සහ භාර්යාවක් හිටියා. ඒ දෙන්නා බොහෝම ඇතක ගමනක් ගියා. මෙහෙම ගිහිල්ලා දෙන්නට හොඳටම බඩ ගිනිසි. ගම්මානයක ගෙදරක් තිබුණා, මේ දෙන්නා ඒ ගෙදරට ගියා. ඒ ගෙදර මිනිස්සු මේ දෙන්නගේ අසරණ කම සලකලා දෙන්නටම කෑම දුන්නා. ඒ දෙන්නා ඒ

කෑම කෑවා. ඒ ගෙදර හිටියා බැල්ලියෙක්. ඒ බැල්ලිටත් ඒ ගෙදර ස්වාමියා හොඳට කන්න බොන්න දෙනවා. ඒක මේ අය දැක්කා. ඒක දැකපු පිරිමියාට ආසාවක් ඇති උනා ‘මනුස්සයෙක් වෙලා ඉන්න මට කන්න ටිකක් නෑ. නමුත් අර බැල්ලියෙක් වෙලා ඉන්නා වූ ඒ සතාට කන්න බොන්න හොඳට තිබෙනවා’ කියලා. ඒ මනුස්සයාගේ සිත ඒ පැත්තට බැඳිලා ගියා. ඒ කාන්තාවත් කෑම කෑවා. ඒ වගේම ස්වාමියාත් කෑම කෑවා. ඒ කාන්තාව තමන්ගේ කෑම එකෙනුත් ටිකක් ස්වාමියාට දුන්නා. ස්වාමියා ඒ ටිකත් කෑවා. බඩ ගිනි වැඩියෙන්ම ඉඳලා ගොඩක් කෑවට පස්සේ මේ මනුස්සයාට ආහාර දිරවා ගන්න බැරි වෙලා මැරුණා.

මැරෙන්න ඉස්සෙල්ලා එයාට ලෝභ හිතක් පහළ වෙලා තිබුණා. එයා මුකුත් කරලා නොවෙයි, මනසින්ම හදාගත්තු ලෝභයක් ඒක. ලෝභ මූල සිත් වලින් බැල්ලිය ගැන හිත හිත හිටියා. මැරිලා ගිහිල්ලා ඉපදුනේ ඒ බැල්ලිගෙ කුසේ. අකුසල හිතකින් එතැන උප්පත්තිය ලබා දුන්නා. නමුත් ඒ ගෙදර ඉන්න නිසා මොකක් හෝ කුසලයක විපාක වශයෙන් කන්න ලැබෙනවා. මේ රටේ ඉන්න බල්ලෝ බළල්ලුත් ඒවගේ. අකුසල විපාක වශයෙන් බල්ලෝ වෙලා බළල්ලු වෙලා ඉපදිලා තිබෙනවා. නමුත් කුසල විපාක හැටියට හොඳ කෑම බීම ඇතුළු හැම දේම ලැබෙනවා.

යම්කිසි විදියකින් මනුස්සයෙකුට කිවිසුමක් ගියොත් ඒකට දොස් කියන්න ගොඩක් අය ඉන්නවා. නමුත් බල්ලා කැත කරහම ඒ ටික අතින් අරගෙන යන මිනිස්සු ඉන්නවා. බලන්න විපාක දෙන විදිය. දැන් බලන්න අතින් අතට බැලුවහම බල්ලෙක් වෙලා ඉපදිලා ඒ බල්ලාට මනුස්ස සේවකයෙක් ඉන්නවා. අකුසල ප්‍රතිසන්ධියක් උනාට කුසල විපාකයකුත් තිබෙනවා. අතින් අතට බැලුවහම මනුස්සයෙක් වෙලා ඉපදිලා බල්ලෙකුගේ වැඩ කාරයෙක් වෙනවා. කුසල සිතකින් මනුස්සලෝකයේ උප්පත්තිය ලබලා ඊට පස්සේ අකුසල් වලින් බල්ලෙකුගේ සේවකයෙක් බවට පත් වෙනවා. ඔය තමයි අකුසල විපාක දෙන විදිය. ඒක නිසා කාම භවයේ සැපත් තිබෙනවා, කාම භවයේ දුකත් තිබෙනවා.

ඉහත සඳහන් සෑම සිතක් තුලම මනෝසංවේතනාවක් තිබෙනවා. ඒ කියන්නේ කොහේ හරි අත තැබුවානම් කුණු ගැවෙනවා වගේ මනෝසංවේතනාවත් වැදිවිව තැන කර්ම සකස්වෙනවා. මේ කර්ම රැස් වෙන එක නවත්වන්න බෑ. දැන් මේ අය මේ වෙලාවේදී මේක අහගෙන ඉන්නවා. අහගෙන ඉන්නකොට ක්‍රම දෙකකට මේ අයට කර්ම රැස් වෙනවා. ඒ කියන්නේ අකුසල් සිත් 12 න් කර්ම රැස් වෙනවා. කුසල් සිත් වලිනුත් කර්ම රැස් වෙනවා. ඒක නිසා මේ මනෝසංවේතනාව කාම, රූප, අරූප, භව හදනවා.

දැන් මේ වෙලාවේදී කියන්නේ චිත්තය ගැන බුදු බණ. ඒකට අගෞරවයෙන් යුක්තව සිතහ පහළ කිරීම සිදු වෙන්නේ ලෝභ සිතකින්. අගෞරව සම්ප්‍රයුක්තව චේතනා පහළ වෙලා ඒ සිත නොමනා විදියට හැසිරෙව්වොත් පළවෙනි ලෝභ මූල සිතෙන් අකුසල් රැස් වෙනවා.

සෝමනස්ස සහගතව ඤාණ සම්ප්‍රයුක්තව කාරණා කාරණා ගලපමින් බණ තේරුම් ගත්ත ගමන් සෝමනස්ස සහගත කුසල් සිත් වලින් කර්ම රැස් වෙනවා. ඒක නිසා මේ බණ අහන වෙලාවේදීත් කුසල් අකුසල් දෙකම රැස් වෙනවා.

සමහර වෙලාවට බණ දේශනාවල්වල මෙහෙම තිබෙනවා. බුදුරජාණන්වහන්සේ භවය වර්ණනා කරමින් බණ දේශනා කරන්න එපා කියලා තිබෙනවා. ඒවාට කියනවා වට්ටගාමී දේශනා කියලා. විවට්ටගාමී විදියටයි බණ දේශනා කරන්න කියලා තිබෙන්නේ. නමුත් විවට්ටගාමී බණ අහන්න ලොකුවට පිරිසක් එන්නේ නෑ. වට්ටගාමී දේශනා අහන්න ගොඩක් පිරිස එනවා. ඒක තමයි හැටි. ඒකට හේතුව මිනිස්සු සසර දුකින් මිදී යන්න කැමති නෑ, සසරේම එකතු වෙවි එකතු වෙවි තැන් තැන් වල ඉපදිලා හොඳ කර කර ඉන්න තමයි කැමති. මිදිලා යන්න කැමති නෑ. මිදිලා යන බණ අහන්න කට්ටිය එන්නේ නෑ.

ඒක නිසා තමයි ‘අප්පකා තේ මනුස්සේසු – යේ ජනා පාරගාමීනෝ

අපායං ඉතරා පජා – තීරමේවානුධාවති’ කියලා කියන්නේ.

පටිච්චසමුප්පාදය හරි විදර්ශනාවක් හරි භාවනා වැඩ සටහනක් හරි අහන පිරිස හරි ස්වල්පයයි.

අත්තුක්කංසන - පරවම්භන වචන දෙකක් තිබෙනවා කියලා. අත්තුක්කංසන කියන්නේ තමා හුවා දක්වා ගන්නවා, තමා උඩට උලුප්පවලා ගන්නවා. තමන්ගේ පුළුවන් කාරකම්, පවුල් පරිසරය, ඉන්න තැන, ධර්ම ඥාණය ආදිය කියමින් තමා ඔසවා ගන්නවා. ඒක මානන මූලිකයි. ඒක රහතන්වහන්සේලා නොකරන වැඩක්.

ඒ එක්කම පරවම්භනය කරනවා. ඒ කියන්නේ 'මම වගේ නොවෙයි අනිත් එක්කෙනා, මට වගේ හැකියාවක් නෑ' කියලා අනිත් අය ජාති වශයෙන්, කුල වශයෙන්, පළාත වශයෙන්, ගෝත්‍ර වශයෙන් හැම එකකින්ම පහළට දානවා.

මේ කාරණය තේරුම් ගැනීමේදී අත්තුක්කංසනයකුත් නැතුව පරවම්භනයකුත් නැතුව හරියට ධර්මානුකූලව කිරලා බැලුවොත් බණ දේශනාවල් නමින් සිදුකරන, ධර්මය තේරුම් ගියත් නැතත් උපහාසත්මකව හෝ අපහාසාත්මකව හෝ විනෝදයට බර වෙව්ව දේශනා තිබෙනවා. ඒ දේශනා අහන්න කට්ටිය කැමතියි. ඒකට හේතුව එතැන තිබෙනවා හිතට රමණීය ගතියක්. නමුත් එතැන අවබෝධයක් නෑ. ඒ වෙලාවට උඩින් කරුණු කාරණා ටිකක් හිතාගෙන සෝමනස්සය ගෙන දෙන ගතියක් තිබෙනවා. ඒක නිසා පිරිස වැඩියි.

පිළිකුල් භාවනකට මරණ සතියකට පිරිස එන්නේ නෑ. හරි අඩුයි. ඒ වගේ, මේ දේශනාවල් තුල තිබෙනවා හිත ලෝභයට ඇදගෙන යන කථන. නමුත් බුදුරජාණන්වහන්සේ එම දේශනාවල් ධර්ම දෙශනාවල් හැටියට සංඛ්‍යා ගතකරලා නෑ. ඒක නිසාමයි බුදුරජාණන්වහන්සේ 'අප්පකා තේ මනුස්සේසු' කියන ගාථාව දේශනා කරලා තිබෙන්නේ.

හොඳට හිතලා බලන්න මේ ජීවිතයේ පොඩි කාලේ ඉඳලාම කථා කරන්න, වටපිට බලන්න, තේරුම් ගන්න පුළුවන් කාලේ ඉඳලාම අපි මේ දක්වාම ආපු ජීවිත ගමන් මගක් තිබෙනවා. ඒ ගමන් මගේ හොඳ කර්ම නරක කර්ම හදමින් ආවා. මේවා විපාක දෙන්න තව කොච්චර හව ඕනෑද්? අපි මේ තාක් හදපු කර්ම දාන්න පුළුවන් වෙන්නේ කාම හවයටයි. මේවා විපාක දෙනකොට ඒ කරපු කර්මයේ හයිය ගතියයි කරපු කර්ම වල පුරුද්දයි වැඩියෙන් බලපානවා. කුසල හරි අකුසල හරි හොඳට මතක් කරන්න පුළුවන් කර්ම ඉස්සරහට එනවා. නිතර නිතර කරපු කර්මයකුත් ඉදිරිපත් වෙන්න පුළුවන්. ලොකු හයිය තිබෙන කර්මයට කියනවා ගරු කර්ම කියලා. හොඳ හිතින් දිගට දිගට කරපු කර්ම වලට කියනවා චිර කාලයක් පවත්වපු ආචින්න කර්ම කියලා. මේ දෙක තමයි වැඩියෙන් ඉදිරිපත් වෙන්නේ.

කරපු හොඳ කර්ම නිතර නිතර මතක් කර ගැනීම හොඳයි. ඇත්ත වශයෙන්ම එහෙම කරන්නේ මරණාසන්න අවස්ථාවේදී මිනිස්සුන්ගේ තිබෙන්නා වූ අඩුපාඩුකම් තරහා මරහා ඔක්කොම මකා දාලා එයාට හොඳ දෙයක් මතක් කරලා දෙන්න. ඇත්තටම ඒකෙන් කරන්නේ එයාට යන්න අලුතින් ටිකට එකක් හදලා දෙනවා වගේ වැඩක්. මේ කාම හවයේ කිසිදෙයක් විස්වාස නෑ. පිංකම් මතක් කරනවා වගේ වැඩ කරන්න වෙන්නේ කිසිම දෙයක් sure නැති නිසා.

නමුත් රූප හවයේ උප්පත්තිය ලබන්න කාගෙන්වත් උදව් අවශ්‍ය නෑ. එයාට කවුරුත් කියන්න අවශ්‍ය නෑ. එයා ගොඩක් භාවනා කළා කියලා ධ්‍යාන ගැන මතක් කරලා දෙන්න අවශ්‍ය නෑ. ඒක ගරු කර්මයක්. එයා තනියෙන් හිටියත් පිරිසක් මැද හිටියත් ඒ ධ්‍යාන නිමිත්ත ඉස්සරහට එනවා. ඒක නිසා රූපාවචර බ්‍රහ්මලෝකයේ උපදිනවා. අරූපාවචර භූමියෙන් ඒ වගේ. මේ සැමටම උපකාරවන්නේ මනෝසංවේතනා ආභාරයයි.

මනෝසංවේතනා වල තිබෙන භයානකත්වය තමයි මීට ඉස්සෙල්ලා ජීවිතයේ කරපු දේවල් විඳිමින් ගෙවෙන වාරයක් පාසාම වඩාත් වැඩියෙන් කර්ම සකස්කරනවා. උදේට අපි හිට ගත්තම හෙවනැල්ල දිගයි. හෙවනැල්ලේ ඔලුව පාගන්න හදනකොට ඒක තවත් ඇතට යනවා වගේ මේවනතෙක් අපි යමකිසි කර්මයක් ගෙවාගෙන ආවත් තවත් ඇතට අපේ කර්ම හෙවනැල්ල වැටිලා තිබෙනවා.

ඒක නිසා දැන් ලැබිලා තිබෙන දෙයින් ප්‍රයෝජන ගන්න. අපි නැවතත් මනුස්සලෝකයට ආවත් මේ ධර්මය හමුවෙයිද කියන එක විස්වාස නෑ. අපි ගිහිල්ලා මිත්‍යාදෘෂ්ඨි පවුලක ඉපදුනොත් පොඩි කාලේ ඉඳලාම දෘෂ්ඨි අරගෙන ජෝතිපාල මානවකයා වගේ වෙන්න පුළුවන්. ජෝතිපාල කියන්නේ කාශ්‍යප බුදුරජාණන්වහන්සේගේ කාලයේ අපේ බුදුරජාණන්වහන්සේගේ නම. මේ ජෝතිපාල මානවකයාට

සටිකාර කියලා යාලුවෙක් හිටියා. බෝධිසත්වයන් වහන්සේ ඉපදුනේ බ්‍රාහ්මණ වංශයේ. බ්‍රාහ්මණයෝ ශ්‍රමණයන්ට අගෞරව කරනවා. පොඩි කාලේ ඉඳලාම ශ්‍රමණයන්ට අගෞරව කරන්න තමයි අම්මලා තාත්තලා කියලා දුන්නේ. මුඩුමහණ කියලා තමයි කිව්වේ. බමුණෝ කැමති නෑ කෙස් මුඩු කරගත් අය දකින්න. ඒක නිසා ජෝතිපාල මානවකයාත් ඒ හැඩට හැදිලා හිටියා. සටිකාර කියලා කියන්නේ දුප්පත් වළං හදන පවුලක එක්කෙනෙක්. නමුත් කාශ්‍යප බුදුරජාණන්වහන්සේගේ ශ්‍රාවකයෙක්. මේ සටිකාර තරුණයයි ජෝතිපාල මානවකයයි යාලුවෝ. සටිකාර තරුණයා හැම වෙලේම බුදුරජාණන්වහන්සේ දකින්න යමු කියලා කිව්වට බ්‍රාහ්මණයා ඇහුවේ නෑ. පස්සේ දවසක කෙස්වලින් ඇදගෙන ගියා. එතැනදී තමයි ජෝතිපාල මානවකයාට ඇහ ඇරුණේ. ‘කවදාකවත් මගේ යාලුවා මෙහෙම කරන්නේ නෑ, ඇයි මගේ කෙස්වලින් ඇදගෙන මේ විදියට යන්න උත්සාහ කරන්නේ’ කියලා හිතලා ඊට පස්සේ තමයි කාශ්‍යප බුදුරජාණන්වහන්සේ දකින්න ගියේ.

හොඳට හිතන්න, අපේ බෝධිසත්වයන් දීපංකර බුදුරජාණන් වහන්සේගෙන් පළමු විවරණය ලබාගෙන හරියට මේ සිද්ධිය වනවිට බුදුරජාණන්වහන්සේලා 23 නමකින් විවරණ ලබලා තිබුණා. අනාගතයේ බුදුවන බවට ලොවතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේලා 23 නමකගෙන් විවරණ ලබාගෙන ඉන්ද්‍රදේදීන් මනුස්ස ලෝකයේ බ්‍රාහ්මණයෙක් වෙලා ඉපදිලා ශ්‍රාවකයන්ට අගෞරව කරමින් ඉන්න සිද්ධ උනා, කාශ්‍යප බුදුරජාණන්වහන්සේ හමු වෙන්න ගියේ පස්සේ. ඊට පස්සේ තමයි 24 වෙනි විවරණය හම්බ උනේ අපේ බෝධිසත්වයන් වහන්සේට. බෝධිසත්වයන් වහන්සේගේ පාරමී ශක්තිය අනුව ඒක එහෙමත් උනානම් සමාන්‍ය මනුස්සයකුට වරදිනවා කියන එක කියන්න දෙයක් නෑ. ඒක නිසා මේ අවස්ථාව තමයි වටිනාම අවස්ථාව. අපි ඥානවත්තව ප්‍රාර්ථනා කළ යුතුයි නිවන් දකිනා තෙක්ම කොතැන හරි භවයක රැදුනොත් එහෙම අපිට කල්‍යාණමිත්‍ර ආශ්‍ර සම්පත්තිය ලැබේවා කියලා. ඒක නිසා තමයි ‘ඉමිනා පුඤ්ඤ කම්මේන මාමේ බාලසමාගමෝ’ කියන එක බොහෝම ඥානවත්තව අධිෂ්ඨානයෙන් යුතුව කරන්න ඕනෑ කියලා කියන්නේ.

දැන් අපි කලා කලේ ආහාර ගැන. කබළිකාර ආහාරයෙන් යැපෙන්නේ මේ කය. ඒ කය ඇසුරුකරගෙන තිබෙන ඇස කණ නාසය දිව ශරීරය සහ හිතට ලැබෙන්නා වූ සැප වේදනා, දුක් වේදනා, උපේක්ෂා වේදනාවන්ට කැම තමයි ස්පර්ශය. ඒකෙ උදව්වෙන් උපකාරයෙන් තමයි දුක සැප උපේක්ෂා උපදින්නේ. නමුත් මනෝසංවේතනා ආහාර නිසා ඉස්සරහට භව සකස්වෙනවා. මේ අනුව හැම තැනම මොකක්හරි එකක් හටගන්නවා.

4 වෙනි ආහාරය තමයි විඤ්ඤාණ ආහාරය. විඤ්ඤාණයේ තිබෙන භයානකත්වය තමයි අකුසල් සිත් 12 + කුසල් සිත් 8 + රූපාවචර සිත් 5 + අරූපාවචර සිත් 4 යන කර්ම සිත්වල තිබෙන චේතනාව කර්ම රැස් කරනවා. යමක් ඇතිවෙලා නැතිවෙලා යට ගියාත් එහි තිබෙනවා අමුතු ගතියක්.

මම දවසක් hand sanitizer පිහානකට දාලා ගිනිකුරක් පත්තු කරලා ගිනි තියන්න උත්සාහ කරා. ජේන්න ගින්දර තිබුණේ නෑ. නමුත් පත්තරයක් ඒකට උඩින් ඇල්ලුවහම ඒක ගිනි ගත්තා. ඒ කියන්නේ නොපෙනුනත් එතැන ගින්දර තිබුණා. ඒවගේ මේ සිත් වලින් කර්ම හැදුනට පස්සේ නැවත පැල වෙන ගතිය හොඳටම තිබෙනවා. **විඤ්ඤාණ ආහාරය** කියන්නේ මේ සිත් වලින් නැවත නැවත ප්‍රතිසන්ධි හදනවා, නාම රූප හදනවා.

දැන් අපිට එක්තරා විදියක රූපයක් තිබෙනවා. ඒකෙ අස්සේ වේදනාවක් සංඥාවක් සංස්කාරයක් තිබෙනවා. ඇස කණ නාසය ආදිය පාවිච්චි කරමින් අපි ඉන්නවා. නමුත් මේ ඇහෙත්, වේදනා සංඥා සංඛාර වලත් මාතෘත්වය තිබෙන්නේ විඤ්ඤාණයේ. විඤ්ඤාණය තමයි ප්‍රතිසන්ධිය හදලා දුන්නේ, ඉස්සරහට ඉස්සරහට පවතින්න නාම රූප හදලා දුන්නේ. ඒක නිසා නාම රූප ධර්මයන්ට විඤ්ඤාණය ආහාරයක් වෙනවා.

විඤ්ඤාණය සෑම තැනකම තිබෙන දේවල් දැනගනිමින් යනවා වගේම මනෝසංවේතනාවත් ඒ එක්කම ගිහිල්ලා මොකක් හරි කර්මයක් රැස් කරගන්නවා. මේ විදියට ආහාර වර්ග හතරක් තිබෙනවා.

මේ ආහාර වර්ග හතරේම භය හතරක් තිබෙනවා.

ආහාර හතර නිසා ඇතිවන හය හතර.

ආහාර	ආහාර නිසා ඇතිවන හය
1. කබළිකාර ආහාරය	නිකාන්ති හය / ආසා කිරීමේ හය (හැමදෙනාම ආහාරයේ ඇලෙනවා. පොල්සම්බල් වලටත් ආසා කරනවා. ලුණු මිරිස් ටිකටත් ආසා කරනවා. පිට්ටු වලටත් ආසා කරනවා. තවත් බොහෝ ආහාර වලට ආසා කරනවා. ඒක තමයි කෑම වලට ආසා ඇතිවීමේ හය)
2. එස්ස ආහාරය	යොමු වීමේ හය / සම්බන්ධ වීමේ හය / පටලාවෙන ස්වභාවයේ හය (එස්ස ආහාරය හැම වෙලේම කරන්නේ එකිනෙකට සම්බන්ධ වීම. හරියට කටු අත්ත වගේ. කටු අත්තේ ස්වභාවය තමයි පටලාවෙන එක)
3. මනෝසංවේකනා ආහාරය	රැස් කිරීමේ හය / එකතු කිරීමේ හය
4. විඤ්ඤාණ ආහාරය	ප්‍රතිසන්ධි වීමේ හය / හටගැනීමේ හය

මේ හැම තැනකම කර්ම රැස් වෙනවා. වෙලාව ආවහම විපාක ලබා දෙනවා. ඒක හරියට අත්හිට වූ සිර දඩුවම් වගෙයි. දඩුවම් දීම තාවකාලිකව නවත්වලා තිබෙනවා වගේ අපි හැමවෙලේම රැස් කරන කර්ම තාවකාලිකව යටපත් වෙලා තිබෙන්නේ. අවස්ථාව ලැබුණ ගමන්ම යටවෙලා තිබෙන ටික ඔක්කෝම ඇඳිලා උඩට එනවා.

අපි හිතමු කවුරුහරි මත්පැන් පාවිච්චි කරලා වාහනය හස්පගෙන අතපය කඩාගන්නවා කියලා. එකකොට වෙන්තේ එයා accident වෙනතාක්ම හිර වෙලා විපාක දෙන්න බැරුව තිබුණ කර්ම එකින් එක මතු වෙනවා. “හොඳ වැඩේ ඔය මනුස්සයට ඔහොම උනේ” කියලා මිනිස්සුන්ගෙනුත් බැනුම් අහන්න වෙනවා. සාමාන්‍යයෙන් මම අහලා තිබෙන විදියට ඔය මත්පැන් බොන මිනිස්සුන්ට ගොඩක් යාළුවෝ ඉන්නවා. ඒ යාලුවෝ ඉන්නේ ඒ මනුස්සයා accident වෙලා ඉස්පිරිතාලේ යනතාක් කල් පමණයි. එයා ඉස්පිරිතාලේ ගියාට පස්සේ කවුරුවත් එන්නේ නෑ. එයා එදාට තනි වෙනවා. තනිවෙලා මානසික වශයෙන් දුක් විදිනවා. අර යටවෙලා තිබුණ කර්ම එදාට ගලාගෙන එනවා.

හොඳයි, සැමදෙනාටම මේ ආහාර කියන ධර්මතා හතර මෙයින් වඩා තවත් ඉස්සරහට තේරුම් අරගෙන, අහගෙන, හිතාගෙන, මෙනෙහි කරගෙන, කියවගෙන, කබළිකාර ආහාරයේ තිබෙන ආහාරමය ගතිය, එස්සයේ තිබෙන්නා වූ ආහාරමය ගතිය, මනෝසංවේකනාවේ තිබෙන ආහාරමය ගතිය, විඤ්ඤාණයේ තිබෙන්නා වූ ආහාරමය ගතිය සහ ඒවාගේ තිබෙන්නා වූ හය ස්වභාවය හතර හොඳට තේරුම් අරගෙන ආහාර නැති එකම ස්ථානය වන නිර්වාණධාතු අවබෝධ වීම පිණිස මේ උතුම් ධර්මය හේතු වෙලා කියලා මෙෙත්‍රියෙන් ප්‍රාර්ථනා කරනවා.

සාධු! සාධු! සාධු!

ඉහත සඳහන් ධර්ම දේශනාව
අති පූජ්‍ය හත්තේ ජිනාලංකාර ස්වාමීන්වහන්සේ විසින් දේශිතයි.